

barnen framför allt

Adoptioner - Bistånd - Fadderskap

**SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL**

Kontakter

BFA:s kontor

Box 10034, 434 37 Kungsbacka
Besöksadress: Energigatan 11
Tel: 0300-331 31
Telefontid: mån, ons, tor, fre: kl. 9.30-15.00
Tis: kl. 13.00-15.00.
Lunchstängt kl. 12.00-13.00

E-post: adoption@bfa.se
Hemsida: www.bfa.se

Har du frågor om adoption?

Ring eller skicka e-post till kontoret där Maria Berg, Helle Holst-Nielsen, Anna-Karin Stahre, Ann-Charlotte Särnbratt, Lia Vinitskaia, Lina Vikterlöf och Katarina Nilsson arbetar.

Vill du bli medlem?

Medlem i föreningen blir du genom att sätta in 450 kronor på pg: 42 04 45-9.

Styrelsen

Patrik Elisson,
Ordförande, tel: 070-209 54 01
Johan Persson
Vice ordförande, tel: 072-212 81 84
Johan Persson
Ekonomiansvarig, tel: 072-212 81 84
Hanna Bäck
Ledamot, tel: 070-887 71 46
Isabel Borrás Auli
Ledamot, tel: 070-729 94 80
Fredrik Carlström
Ledamot, tel: 076-779 74 14
Gunilla Granström
Ledamot, tel: 070-974 86 19
Jenny Westerlin
Ledamot, tel: 070-311 26 22
Sara Bondesson
Ledamot, tel: 070-211 44 36
Lars Kristiansson
Ledamot, tel: 073-509 2551

Har du frågor till styrelsen?

Om du har frågor eller funderingar som du vill att styrelsen ska ta upp, kontakta någon av ledamöterna/suppleanterna eller skicka e-post till adoption@bfa.se

Fadderbarnsverksamheten

Föreningen har en omfattande fadderbarnsverksamhet i Bolivia, Burundi, Kongo Kinshasa, Kenya, Litauen, Indien, Nepal, Polen, Sri Lanka och Vietnam.

Biståndsverksamheten

Föreningen har biståndsverksamhet i Bolivia, Indien, Kongo Kinshasa, Namibia, Kenya, Litauen, Burundi, Vietnam.

Redaktionen

Ansvarig utgivare: Patrik Elisson
Redaktör: Ann-Charlotte Särnbratt och Pelle Hedebloom
Redaktion: Ann-Charlotte Särnbratt, Pelle Hedebloom och Eva Överhammar
Grafisk formgivning: Eva Överhammar
Tryckeri: Tabergs tryckeri AB
Tidningen Barnen Framför Allt utkommer med fyra nummer per år.

Vill du skriva en artikel i tidningen?

Skicka e-post till redaktion@bfa.se

Deadline för material till nästa nummer

Lämna in din artikel senast 31 augusti 2018.

Vill du/ni annonsera i tidningen?

Skicka e-post till redaktion@bfa.se

Omslagsfotot:

Färja är ett vanligt transportmedel i Sydney, vilket barnen uppskattar mycket. Foto: Linda och Joakim Percival.

Kontoret har ordet

Efter ett par intensiva och givande veckor med besök från våra samarbetspartners i Indien, Thailand och Taiwan, samt en fantastisk sommarträff i Tanumstrand med ca 270 personer närvarande, EuroAdopt konferens i Milano och organisationsträff i Stockholm hos MFoF (den svenska myndigheten) återgår vi nu till det "vanliga" arbetet på kontoret.

Vad innebär då det vanliga arbetet på kontoret?

Personalen på kontoret är "spindeln i nätet" på många sätt. Vi är länken mellan er blivande adoptivföräldrar och våra samarbetsländer. Att vara adoptionshandläggare kan beskrivas som att vi är "administrativa barnmorskor". Att förmedla ett barnbesked är en så fantastisk uppgift och känns så stort. Fortfarande, trots att vi alla har jobbat här i många år, får vi ofta en tår i ögonvrån och håren reser sig på armarna under samtalet.

Innan vi kan förmedla barnbeskedet så sker dock en hel del annat arbete. Nedan följer en beskrivning av hur en dag på kontoret kan se ut:

Personalen anländer till kontoret, som ligger i Varlaområdet i Kungsbacka, vid 8-tiden. Lokalen larmas av, datorerna startas för att se vilka frågor och nyheter från våra familjer och samarbetskontakter som dimper ned i inkorgen och som snabbt förväntas bli besvarade.

Vid 10-tiden har någon av oss hämtat posten som delas ut och även där kan det finnas en del direkt ta tag i, som till exempel en adoptionsakt som har kommit tillbaka från utrikesdepartementet för legalisering och då genast skall skickas vidare till ambassaden för ytterligare legalisering utan fördröjning eller kanske ett samtycke till adoptionen från en socialsekreterare som det är bråttom att få legaliserat och iväg med vidare till utlandet. Familjer brukar vanligtvis skicka viktiga dokument rekommenderat och så gör även vi. Postens vanliga gång är inte alltid så snabb och inte helt att lita på. Kuvert sprätts och öppnas, kopieringsmaskinen går varm, telefonen ringer, mejl besvaras, besök av ny eller "gammal" familj med barn på kontoret, samtal med konsultläkare, vi kör till posten och Notarie Publicus med handlingar och gör i ordning paket som ska skickas från er familjer till utlandet, skriver rapporter till MFoF, lägger ut nyheter på hemsidan och Facebook med mera.

Plötsligt kommer det en ny SN (special needs) lista från vår kontaktperson i Litauen. Listan ska snabbt gås igenom för att se om det finns någon möjlighet att förmedla ett barnförslag till någon av våra väntande familjer. Dock behöver vi först ett utlåtande från en konsultläkare som vi snabbt behöver ta kontakt med. I ett rum sitter en kollega och försöker hjälpa en familj som har problem med sitt exit visum i Indien och i ett annat rum pratar vi med en familj som befinner sig i utlandet och behöver råd och stöd i anknytningsprocessen med sitt blivande barn. Verksamhetschefen tar hand om landrapporterna som skall vara klara och skickas till vår myndighet MFoF. Den nya tidningen skall snart gå i tryck och korrektur måste ske på kontoret. Efterarbete kring sommarträffen finns fortfarande kvar att göra, enkät skall skickas ut. Uppföljningsrapporter skall kopieras och skickas till utlandet och kopior arkiveras hos BFA.

På eftermiddagen tar vi emot en ny familj som har kört långt för att komma på besök och som har bestämt sig för att påbörja sin adoptionsprocess i ett av våra samarbetsländer. Kaffet dukas fram och mötet blir givande och informationsrikt och familjen går nöjda från besöket.

Och så plötsligt sent på eftermiddagen kommer ett mejl från utlandet och en kollega skriker ut i korridoren: "ett barnbesked från Ungern!" Vi samlas alla utanför kollegans rum och tar del av den glada nyheten. Barnhandlingarna skall gås igenom och ev kan en konsultläkare behöva skriva utlåtande om barnets hälsa om det finns någon medicinsk diagnos.

När allt är klart, får vi då äntligen ringa det där magiska samtalet till familjen. Vi vet att det ligger många år av längtan och väntan hos våra blivande adoptivföräldrar och att just det här samtalet är livsomvälvande. Det är ett stort ögonblick, även för oss, och det är det som gör arbetet så otroligt meningsfullt. Anna-Lena Rundberg, vår kära kollega som nyligen gick i pension, uttrycker det så fint: "att få vara en liten, liten del i det som gör skillnad för barn och familjer som helhet, har varit otroligt givande" (se intervjun i sin helhet med Anna-Lena på sid 4).

Så är åter en intensiv och givande dag på kontoret slut och det blev en bra dag fast det inte alls blev som vi planerat på morgonen på väg till kontoret.

Innehåll 2 2018

Intervju med Anna-Lena Rolof Rundberg	4
Sofia - ensam förälder till Samuel och Clara	6
Flytta till Australien med adoptivbarn	10
Resan till Litauen	14
Adoption från Litauen	17
Tukwathela betyder "att hjälpa" på Oshiwombo	20

Barnen Framför Allt, BFA, är en ideell organisation för adoption, fadderskap och bistånd. Adoptionsdelen (BFA-A) är auktoriserad att arbeta med adoptioner från Bolivia, Bulgarien, Indien, Litauen, Polen, Thailand, Tjeckien, Taiwan och Ungern. Biståndsdelens arbetar för att hjälpa barn i de länder föreningen har kontakt med. Medel för biståndet kommer från bl.a. medlemsavgifter, donationer och hjälpinsamlingar.

Intervju med Anna-Lena Rolof Rundberg

Anna-Lena har arbetat på BFA i 36 år. Den 27 april larmade hon av för sista gången i BFA:s lokaler och ser nu fram emot en välförtjänt pension.

TEXT: ANN-CHARLOTTE SÄRNBRATT

Anna-Lena växte upp på Vrångö, en ö i Göteborgs södra skärgård och tillbringade sina första 18 år på ön.

Därefter for hon till fastlandet och började på handelsskola i några år och innan hon sedan tog steget ut i förvärvsarbetet. Anna-Lenas första jobb var på den lokala skattemyndigheten i Göteborgs fögderi. Det var där hon träffade på de trevliga kollegorna Berit och Björn Sandegren och Margareta Sandbom och Eva. Under åren lärde de känna varandra väl och när Anna-Lena slutade på skattemyndigheten och började på annat arbete, behöll hon kontakten med Berit.

Hur kom det sig att du började arbeta på BFA?

— Jo, jag satt en dag på klipporna 1982 ute på Vrångö med min väninna Eva. Eva berättade att Berit sökte personal till BFA. Jag blev naturligtvis jätteintresserad och ringde Berit. Eftersom vi kände varandra väl sedan tidigare fanns det inga tveksamheter så jag sa upp mig från mitt dåvarande arbete och började på BFA i oktober 1982. På den tiden låg BFA:s lokaler på Bellmansgatan.

Anna-Lena har under åren varit med om uppgångar och nedgångar i adoptionsvärlden och sett hur personalen på BFA har blivit fler för att sedan bli färre igen. Under många år var de dock väldigt få anställda, omkring 3-4 personer, som slet för att organisationen skulle klara sig. Under åren har det också blivit en hel del flyttar. Från Bellmansgatan i Göteborg gick flytten till Storgatan 1983 där de stannade i nio år. 1992 flyttade de till Kronhusgatan, mitt framför Nordstan i Göteborg. I tretton år blev de kvar på Kronhusgatan innan de var

tvungna att flytta på sig p g a att en gymnasieskola skulle flytta in i byggnaden. Det var då BFA till slut kom till Kungsbacka, Energigatan som de har varit sedan 2005.

Vilka arbetsuppgifter har du haft under dina 36 år?

— De länder som jag har arbetat med är Indien, Sri Lanka, Indonesien, Bolivia, Taiwan och Litauen. Jag har också haft hand om ekonomin, och i princip kan man väl säga att man har blivit lite av en allt i allo under åren då vi ändå under många år var så få anställda och var tvungna att backa upp varandra när någon var borta.

Ser du någon skillnad på arbetet då om du jämför med idag?

— Ja, absolut. Mycket har hänt under åren. Utlandskontakterna, exempelvis, sköttes med telex där vi fick stansa in meddelande som kom ut på andra sidan jorden. Domstolen i Indien hade förhandlingar på onsdagar och då kunde det rassla till med både barnbesked och domstolsbeslut hos oss. Vi använde oss av elektriska skrivmaskiner och kopierade med såna där blåa papper. Vi skickade mycket brev med vanlig post och den fasta telefonen användes flitigt. Här kunde vi bli väckta alla möjliga tider på dygnet.

— Efter telex kom telefax vilket underlättade arbetet enormt. Datorerna kom till BFA på slutet av 80-talet. Vilka motståndare vi var mot datorerna! Vi använde de första datorerna som ordbehandlingsfunktion. När vi sedan insåg hur otroligt smidigt det var så smälte vårt motstånd förstås.

— Kommunikationen mellan familjerna var per telefon och per brev som besvarades med brev för det mesta. Då förvän-

tades vi inte svara direkt. Processen var på det sättet mycket långsammare eftersom postgången tog ju några dagar. Det var inte samma stress som det är idag när man förväntas svara innan ens mejlet gått iväg.

Kan du beskriva hur det var att eskortera ett barn?

— Min första resa till Indien skedde 1985 och sedan reste jag minst en gång om året till Indien t o m 1994. Eftersom det på den tiden var så att vi eskorterade barnen till sina föräldrar så fick BFA också ta emot många besök från Indien. Vi hjälptes åt, både från BFA och från Indien för att lämna barnen till sina föräldrar.

— Ja, vi hade ju oftast två barn och vi åkte två personer. Då var det vanligast att vi hämtade barnen i Calcutta, när allt var klart i domstol. Vi flög sedan inrikes med barnen till Dehli. Ett barn hade man i sele och det andra i en mjuk babycribble. I Dehli fick vi checka in på ett hotell och invänta nattflyget till Europa. På hotellet fick vi mata barnen, byta blöja och annat som hör till bebisåldern. Sedan hämtade en taxi oss och körde oss till utrikesflygplatsen i Dehli. Tänk att gå igenom allt det som vi gjorde med två små bebisar att svara för; incheckning, gå igenom säkerhetskontroller, passpolisen för att visa barnens handlingar. Rätt som det var kunde de bli hungriga och kanske behövde byta blöja.

— Planet gick från Dehli vid midnatt och vi flög oftast till Frankfurt eller Amsterdam. När vi väntade i Europa för att flyga till Sverige brukade vi bada barnen, byta till nya fräscha kläder och ge barnen mat. Vi visste att de nya föräldrarna stod och väntade förväntansfulla och nervösa på sina barn, på Landvetters flygplats. På flyg-

Som nybliven pensionär ska Anna-Lena njuta av att få spendera våren och sommaren med nära och kära och fundera över vad hon vill engagera sig i till hösten. Foto: Kenneth Rundberg

platsen i Landvetter fanns ett VIP rum för oss så att överlämningen kunde ske i lugn och ro. Det fanns alltid någon med från BFA:s kontor tillsammans med föräldrarna när vi anlände med barnen från Indien.

Det låg ett enormt ansvar på era axlar – hur upplevde du det?

— Ja, ibland kunde något barn bli sjuk och det fanns mycket oro. Vi fick sätta oss helt åt sidan och klara av vilken situation än som uppstod med barnet. Kanske kunde vi inte äta själva, gå på toa och sömn blev inte mycket av under de resorna. Men jag har lärt mig otroligt mycket; att jag klarar så mycket mer än vad jag kunde föreställa mig. Min sista eskortresa var i december 2000. Då började föräldrar kunna välja om de själva skulle resa för att hämta sitt barn eller om man ville att det skulle eskorteras. Fr o m 2006 krävde Centralmyndigheten i Indien, CARA, att familjerna skulle åka själva. Anna-Lena beskriver det som en otroligt positiv förändring eftersom det betyder så mycket att få se sitt barns ursprungsland, att få ta del av kultur och miljö för att ha en djupare förståelse för barnets ursprung. Numera känns det självklart att familjerna reser till landet själva och det är bra att det har skett en utveckling.

—Världen låg inte vidöppen förr, många människor reste inte så mycket, och framför allt kanske inte utanför Europa. Idag tänker vi på ett helt annat sätt kring adoption, barnet, barnets ursprung, adoptivföräldrarnas förberedelse osv.

Vad har varit det bästa med arbetet?

— Det finns så otroligt många olika delar; framför allt så har jag under alla åren känt att mitt arbete är ett meningsfullt arbete.....att få vara en liten, liten del i det som gör skillnad för barn och familjer som helhet, har varit otroligt givande. Mitt arbete på BFA har varit engagerande. Det växer fram ett engagemang som är svårt att förklara för någon hur det är. Arbetet har också varit mycket självständigt vilket är inspirerande. Tänk på alla dessa möten med människor som jag fått under åren. Möten med familjer, möten med människor från andra kulturer och den insikten och kunskapen som medföljer i dessa utbyten.

Vad har varit mest utmanande?

— När det har hänt ett barn något, t ex att ett barn har avlidit under processen. När det händer något i processen, t ex att processen avbryts så familjer får börja om med ett annat barn eller inget barn. När

det inte blir som förväntat. Utmaningar i länderna, när adoptionerna inte kan fortsätta och allt vad det innebär.

Vad ser du fram emot nu när du blir pensionär?

— Först ska jag vänja mig vid att vara ledig. Njuta av och ta vara på våren och sommaren. Ta vara på den här tiden när jag är ledig tillsammans med familjen och fundera på vad jag vill engagera mig i till hösten. Jag gillar att engagera mig i något. Jag skulle vilja komma igång med att träna. Jag har sjungit i kör på min fritid sedan tidigare och det tänker jag fortsätta med precis om jag kommer att fortsätta och läsa böcker.

BFA tackar Anna-Lena så mycket för alla dessa 36 år som hon har varit med och bidragit med sitt engagemang i verksamheten. Hon har gjort skillnad för så många barn och familjer. Vi saknar henne otroligt mycket, och önskar henne lycka till i livet som pensionär, som hon är väl värd!

Sofia - ensam förälder till Samuel och Clara

TEXT: CHRISTINA ZAAR

När Sofia Norström var 35 år och ännu inte hade make eller barn, började hon tänka på att adoptera. Hon fick sonen Samuel, född 2007 i Bulgarien. För ett år sedan kom Clara, född 2014 i Indien.

Sara Norström med sina båda barn Clara och Samuel. Foto privat.

Till hösten börjar Clara i förskolan och Sofia återgår till sitt arbete som lärare. Vardag igen efter ett barnledigt år med Clara.

När vi träffas en solig fredagseftermiddag i mars är Clara och Sofia hemma tillsammans. Samuel kommer hem med skolskjuts och så fort han har sagt hej kryper han upp i soffan med hörlurar och iPad. Sofia utför deras vanliga fredagsrutin - fyller två skålar med chips som hon gömmer och skriver var sitt brev till barnen. "Hej Clara! Det är fredag i dag. Du har fått godis. Leta i din spis. Kram från mamma". Clara känner igen orden fredag och spis. Hennes godis ska alltid gömmas på samma ställe - i hennes leksakspis. Så blir det stilla. Båda barnen sitter tysta i soffan med sina små skålar.

— Jag har alltid tyckt om tanken på adoption, säger Sofia. Det kändes inte så viktigt att föda barn själv.

Innan hon bestämde sig talade hon mycket med sin mamma och syskonen, en syster och en bror. De lovade henne stöd. Nu, när hon varit mamma i flera år, är hon verkligen medveten om nätverkets betydelse.

— Det är superviktigt. Man klarar sig inte utan det. Det är helt enkelt ett m å s t e. Den som inte har ett pålitligt nätverk ska nog tänka efter en extra gång, anser Sofia. Hennes främsta stöd är barnens mormor. Det är till henne Sofia ringer först och mormor ställer upp. Sofias syster har egna barn och brodern har flyttat till Åland så de kan inte längre vara akutstöd men de finns med liksom Sofias pappa. Sofia tycker att hon har två utmaningar - tid och pengar. Familjen har nyss flyttat till en större lägenhet där alla tre har eget rum. Det blev lite dyrare än hon räknat med.

— När jag pratar med vänner kan de säga att de tycker om att ta ett glas vin när barnen har somnat. När mina barn har somnat är jag så trött att jag också somnar.

Uteliv kommer långt ner på Sofias önskelista och hon saknar möjligheten att träna regelbundet. Särskilt om

Familjen har nyss flyttat och Clara har fått eget rum. Foto Christina Zaar

sommaren kan hon längta efter vuxet sällskap utöver sin mamma.

— Men vi har rest också. Vi träffar andra med barn från Bulgarien, vi har varit på Gotland och på Astrid Lindgrens värld i Småland.

Beslutet att adoptera var lätt, tycker Sofia. Hon har visserligen ännu inte varit yrkesarbetande med två barn men det måste gå.

— Jag har en väldigt förstående chef och jag har arbetat länge på min skola. De vet att jag är pålitlig och gör det jag ska. Sofia undervisar nyanlända elever och har även administrativt jobb som ibland går att utföra hemma.

Som ensamstående saknar hon någon att bolla olika frågor med. Alla beslut är hennes egna.

— Ingen blir så glad som jag när något går bra för barnen. Ingen blir så orolig som jag. Inte ens mormor.

— Nu har jag två barn som behöver tillsyn och de kan springa åt olika håll. Som ensam måste jag då välja. Jag tänker att det är bra för jag kan lätt bli alltför orolig, säger Sofia.

Samuel har nyss kommit hem från skolan och läser fredagsbrevet från mamma. Foto Christina Zaar

När hon väl hade bestämt sig för att adoptera gick hon en föräldrakurs. Då vändades hon lite inför att vecka efter vecka bara träffa par men så blev det inte alls. Hennes grupp bestod av åtta ensamstående kvinnor. Hon har kontakt med några fortfarande men bara två blev adoptivmammor. En kvinna blev gravid genom insemination, en fick bröstcancer och kunde inte adoptera. Några försvann ur gruppen.

— De kanske inte fick adoptionsmedgivande, tror Sofia. Själv fick hon snabbt sitt medgivande för att adoptera ett barn mellan noll och fem år. Det gick lätt. Hon tycker att hon hade bra handläggare hos socialtjänsten.

— Utredningen var jättenyttig, lite som terapi att gå igenom hela livet i samband med den.

Bara en månad efter att hon fått sitt medgivande blev Sofia matchad med Samuel. Till Bulgarien reser blivande adoptivföräldrar två gånger. Barnet följer med hem vid den andra resan. Sofia åkte först med sin syster och andra gången med sin mamma. Det tog nästan på dagen nio månader från det att Samuel och

Sofia matchades med varandra till dess att han kom till Sverige.

Samuel var tre år och sju månader när han kom hem. Sofia visste att han var för tidigt född men hans hörselskada upptäcktes först i Sverige. Hon hade sett redan på barnhemmet att han gjorde skillnad mellan olika personer och att han knöt an till dem han tyckte om. Det blev hon glad för.

Samuel är liten till växten, försenad i utvecklingen och har diagnosen autism förutom sin hörselskada. Andra barn som adopterats från Bulgarien har symtom som liknar Samuels, tycker Sofia. Barnen har levt under omständigheter som inte känns igen i den svenska vården.

Samuel går i Manillaskolan för döva och hörselskadade barn. Sofia önskar att han kunde få gå i en särskola med teckenspråk men någon sådan skola finns inte i Stockholm.

Så fort Samuel hade kommit började Sofia tänka på syskon. Hon ville att Samuel skulle ha någon att stå nära när hon själv inte finns längre. Sofia kunde tänka sig ett hörselskadat barn men inte med ytterliga andra funktionshinder.

Sofia Norström möter sin son Samuel på hans barnhem i Bulgarien. Foto privat.

Sofia Norström träffar sitt andra barn, dottern Clara, på barnhemmet i Indien. Foto privat.

— Vid det laget hade jag lärt mig jättemycket om hörselskador och hur man skaffar hjälp åt ett hörselskadat barn. Jag insåg att jag som tvåbarnsmamma inte skulle ha tid att göra om samma sak med ett annat särskilt behov. Jag sa att det antingen fick bli ett hörselskadat barn eller inget mer barn, berättar Sofia.

Efter flera turer fick hon förslaget att bli matchad med en liten flicka i Indien. Hon fanns på ett barnhem där man hittills endast vänt sig till inhemska indiska familjer, men det var svårt att hitta en familj som kunde tänka sig att adoptera ett hörselskadat barn. Sofia tackade ja. Så gick tiden. Det visade sig att domaren som skulle godkänna adoptionen var motståndare till internationella adoptioner. Inget hände. Sofia och Samuel väntade och väntade.

— Som tur var hade jag bra handläggare så jag vågade ge uttryck för tveksamheter. Ibland kändes allt oöverstigligt och när det hade gått ett och ett halvt år och inget hände ville jag ge upp. Jag hade inte mer ork kvar. Då bad Katarina Nilsson på BFA mig att vänta bara lite till och det gjorde jag. Två veckor senare var det mesta klart.

Sofia reste till Indien tillsammans med Samuel, sin mamma och syster. Hon hade varit i Indien tidigare och hade varma känslor för landet.

— Mamma skulle ta hand om Samuel, min syster om mig och jag skulle ta hand om Clara.

I Indien var det mesta annorlunda än i Bulgarien. Där var det bara att lyssna till tolken och följa med, i Indien fick Sofia göra det mesta själv. Clara hade inte fått sitt pass vilket förlängde vistelsen så att Sofias syster måste återvända hem i förväg. Till sist var allt klart och familjen kunde resa hem till Sverige. Clara var då nästan tre år.

— Dröjsmålet gjorde att jag gick miste om den där riktiga småbarnstiden, säger Sofia. Men besvären är glömda.

När Clara undersökts i Sverige visade det sig att hon inte alls har någon hörselskada trots att de indiska undersökningarna tydligt visade det. Ingen kan säga säkert hur det kommer sig (det finns olika förklaringar till detta) men Sofia är förstås glad för Claras hörsel. Det hindrar dock inte att de går på teckenspråkskurs och använder både tal och teckenspråk hemma för att kunna kommunicera bättre med Samuel.

Katarina Nilsson från BFA besöker Clara och mamma Sofia på Spira, en öppen pedagogisk verksamhet i Stockholm för adopterade barn. Foto privat.

Sofia får ofta frågan om hon vet något om barnens biologiska mödrar. Ja, svarar hon då. Inte mycket mer. Hon tycker att det är barnen som "äger" den kunskapen och de får så småningom avgöra själva vem som ska få del av den. Varken barnen eller hon själv har någon redovisningsplikt, tycker hon.

Efter sommaren börjar Sofias riktiga vardag med yrkesarbete och två barn. Hon tror att det kommer att gå bra. Mormor har gått i pension och har ännu mer tid för barnbarnen.

— Om det händer skulle det vara roligt men då måste det vara någon som är glad, svarar Sofia på frågan om hon tror att hon kommer att träffa en man någon gång.

— Han måste nog ha egna barn och var en sån som drar med en på lite grejer och har en det-löser-sig-attityd.

Flytta till Australien med adoptivbarn

TEXT OCH FOTO: JOAKIM OCH LINDA PERCIVAL

Vi träffades på en blind-date i april 2007. På denna första dejt ställde vi båda var sin livsviktig fråga till varandra. Linda frågade Joakim om han ville ha barn och Joakim frågade Linda om hon ville/kunde tänka sig att flytta till Sydney. Joakim hade varit där tidigare och tyckte att det var världens bästa stad. Båda svarade ja.

När det gäller barn så fick vi ju till slut båda våra älsklingar, Wilson född 2010 och Malika född 2015. Wilson behövde vi inte vänta så länge på, vi skickade in våra papper till Kenya 16 maj 2012 och 7 augusti samma år fick vi träffa honom för första gången. När det gäller Malika, som vi adopterat från Sydafrika, tog det längre tid. Vi skickade in papper i november 2014 och fick träffa henne för första gången 15 juni 2017.

Bra så långt. Då hade vi ju klarat av den ena frågan från första dejten, men hur skulle det nu bli med den andra? Flytten till Sydney har Joakim aldrig släppt ur tanken utan det har varit uppe till diskussion lite till och från under hela adoptionstiden, men då har det ju liksom inte varit läge. I augusti förra året tog Joakim tag i frågan igen och kontaktade personer på sitt arbete för att se om det fanns en chans för flytt.

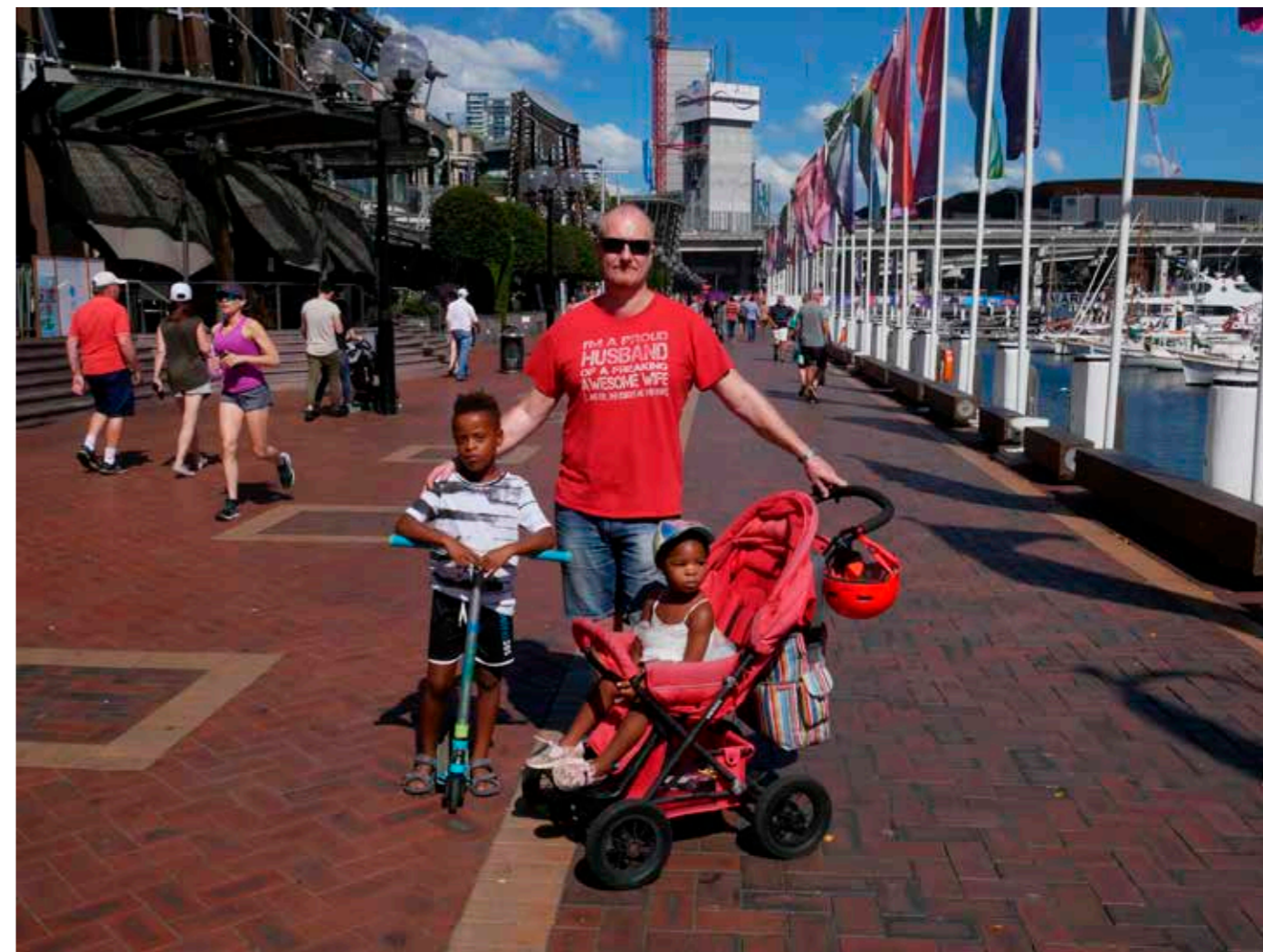
När man i Australien fick höra att Joakim hade planer på att flytta till Sydney blev det mycket intresserade eftersom de precis sökte efter en person med de erfarenheter och den kompetens som Joakim har. Nu kan man ju tro att allt gick som på räls efter

Hela familjen hemma i soffan i North Bondi.

Ankomst Sydney, maximerat bagage för att få plats med allt vi behövde tills containern från Sverige anlände

Familjen på lördagstur i Darling Harbour, Sydney.

det, men så var det inte. Det var mycket upp och ner, fram och tillbaka innan vi fick svar på att det faktiskt skulle bli av.

Hur gör man då för att förbereda barn på att man ska flytta till andra sidan jorden? Egentligen har vi ingen aning. Det vi har gjort är att vi alltid försökt vara öppna med främst Wilson om att en flytt till Australien kan hända. Han har fått vara med i diskussionen om Australien under flera år och vi har fokuserat på att det i så fall blir ett äventyr.

När det i augusti blev mer verkligt pratade vi mer och oftare om det, inte som att vi ska flytta då vi inte visste, utan mer som ett kanske/”tänk om”. Vi visade även mycket bilder från Sydney och diskuterade vad man kan göra där, hur mycket vi kunde bada etc. Wilson tyckte ibland att det var spännande och ibland blev han ledsen eftersom han inte ville lämna sina kompisar, kusiner och sina far- och morföräldrar. När han blev ledsen pratade vi om det och sa att det så klart inte bara är roligt att flytta och att vi också blir ledsna, det är ju faktiskt ledsamt att lämna alla man tycker om.

När vi till slut insåg att det faktiskt kan bli av på riktigt åkte Joakim och Wilson till Sydney under en vecka på höstlovet. Vi ville att Wilson skulle få se Sydney och få känna att han visste vad det var han skulle flytta till om det blev av. De kördes, med hjälp av vänner, runt i Sydney och tittade på skolor och områden för att se vart vi kunde tänka oss bo. Det var viktigt för oss att hitta en skola till Wilson för att få in honom så snabbt som möjligt i en ”normal” vardag med möjlighet att få vänner. Resan blev väldigt lyckad och det var en väldigt glad unge som kom hem därifrån. Ungefär tre veckor senare fick vi besked om att det blev av. Wilsons reaktion var helt fantastisk, han blev jätteglad!

Nu tror inte vi att ett barn riktigt kan greppa vad det är som väntar med en flytt, men den reaktionen gjorde hela situationen mer positiv och vi som föräldrar kunde slappna av något. Det är ju heller inte enkelt som förälder att utsätta sina barn för den här situationen med flytt till ett land på helt andra sidan jorden. Dessutom barn som är adopterade och redan har flyttat från sitt ursprungsland.

Malika har vi egentligen inte förberett alls utan hon har mest fått hänga med. Hon är ju ny i familjen sedan förra sommaren och har inte hunnit rota sig hemma i Sverige och Askim. Bara mamma och pappa är med så är hon nöjd, tack och lov!

ADMINISTRATION OCH BYRÅKRATI

Alla vi som adopterat en eller fler gånger har gedigen erfarenhet i hur komplex och frustrerande byråkrati kan vara. Vi har också gedigen erfarenhet i hur man hanterar det praktiskt och känslomässigt. Det är erfarenheter vi har fått återuppleva i vår flytt till Australien. Australien är normalt sett ett byråkratiskt land och speciellt vad gäller immigration. Dessutom håller landet just på att införa nya, strängare regler om vem, hur och när folk får flytta in. Lägg till det en del speciella omständigheter från att ha adopterade barn. Ja ni förstår, det har periodvis varit frustrerande och stressigt. Men som vi också lärt oss genom adoptionsresorna, håll fokus, håll humöret uppe, fokusera på att göra saker man

När det regnar i Sydney regnar det ofta rejält.

kan göra och låt det man inte kan göra något åt vara, så löser det sig.

Det första byråkratiska momentet man behöver ta sig an är att skaffa visum. I Australien finns flera visum och versioner av samma visum där det gäller att hitta fram till "rätt" ur flera hänseenden (hur länge man kan/får stanna, i vilken grad man får tillgång till skol- och hälsosystem etc.). Dessutom är det en mängd dokument i paritet med en adoptionsansökan som skall tas fram och skickas in. Man behöver hjälp av experter för att hitta rätt. I vårt fall fick vi det genom det nya jobbet och vi vet andra som tagit hjälp av speciella "relocation" företag.

I själva ansökan var det ett par speciella omständigheter kring adoption som kan vara värt att hålla i minnet om man funderar på att göra en liknande flytt. För det första behövs vi skicka in kopior av originalen på alla adoptionspapper från adoptionslandet (court order, birth certificate etc.). För det andra var det olika krav på hälsokontroller beroende på vilket land man kommer ifrån och har varit i under

längre perioder. För det specifika visumet vi ansökte om behövdes ingen hälsokontroll om man var från Sverige, om man inte spenderat över ett visst antal månader i ett "high risk country" senaste fem åren. Eftersom vår dotter nyligen adopterades från Sydafrika – som är ett "high risk country" enligt listan – behövde hon göra en speciell hälsokontroll genomförd av en specifikt utsedd läkare. En annan sak att hålla i åtanke är om man har ändrat namn på något barn jämfört med vad adoptionspappren säger. Vi ändrade endast vår dotters efternamn i Sydafrika och skulle ändra förnamnen i Sverige, men insåg att vi inte ville införa en ny komplexitet i processen av att ha olika namn på adoptionspappren, pass etc.

Nästa administrativa moment att hantera var att skaffa bostad, vilket är lättare sagt än gjort i Sydney där bostadsmarknaden är helt galen. Själva processen för att skaffa bostad har ingen specifik påverkan av att ha adoptivbarn så vi beskriver inte den i närmare detalj. Men en viktig punkt kring bostad att ha i åtanke är att i Australien styrs vilken skola ditt barn kommer att

gå helt och hållet av vart du bor. Det kallas "XX Public School Catchment Area" och du kan inte ansöka till en skola om du inte kan bevisa att du bor inom dess catchment area. Eftersom byte av skola, språk, land och kompisar simultant är en stor omställning var det mycket viktigt för oss att hitta "rätt" skola och sedan låta det styra vart vi skulle bo. Som beskrivet ovan, åkte Joakim och Wilson till Sydney, i en vecka, några månader innan flytten för att känna på olika områden och skolor. Sedan kontaktade vi den skola vi gillade bäst och den fantastiska kommunikation vi hade med dem övertygade oss om att det var rätt skola. När vi kom till Sydney letade vi endast boende i den skolans "catchment area" och hade tur i att hitta något relativt omgäende. Vår sons skola har visat sig vara fantastisk på alla sätt och vis och vi är väldigt glada över att vi lade så stort fokus på just skolval.

Ytterligare ett byråkratiskt moment var kring den information som krävdes då vi skulle ansöka till / skriva in våra barn i skola och dagis. I Australien är det väldigt noga med uppgifter kring hälsa, allergier, vaccination, beteende etc nätvr man söker in till skola och dagis. Bland annat var vi tvungna att visa upp ett vaccinationsintyg från "Australian Immunisation Register". För att få ett sådant behövde vi ta med våra vaccinationsuppgifter till en läkare som för in uppgifterna i det officiella systemet. Där hade vi en del komplikationer då det visade sig att våra barn dels inte hade alla vaccinationer som Australien kräver och att den information vi hade kring vår dotters vaccination inte godkändes alls då det saknades mycket detaljer. Vi fick sätta båda våra barn på ett "catch up program" för att kunna skriva in dem på skola och dagis. I vår sons fall var det ganska enkelt med ett par kompletterande sprutor, men i vår dotters fall fick hon göra om all vaccination från början, vilket inte har varit speciellt roligt för stackarn (och stackarns föräldrar). Hade vi vetat detta i förväg hade vi sett till att få tag i så mycket detaljer som möjligt om tidigare vaccinationer (t.ex. från adoptionsorganisationen i landet), bett en läkare i Sverige sammanställa en fil med all tillgänglig information samt även få ett intyg om att barnen haft vattkoppor (eftersom de nu behövde ta vaccination mot det trots att de redan haft det).

Även om det varit en hel del administration och byråkrati att hantera har vår tidigare erfarenhet av adoptionsprocesser hjälpt oss mycket. Trots att det blev lite

extra saker att hantera pga att vi har adoptivbarn, tror vi att vi som helhet nog kommit igenom byråkratin bättre tack vare att vi är adoptivfamilj med all den erfarenhet det ger.

EFTER TRE MÅNADER

Nu sitter vi här i Sydney och tre månader har gått sedan vi kom hit. Våra barn har klarat detta med bravur. Wilson går i andra klass (han började ettan i höstas i Sverige) på en skola som heter Rose Bay Public School. Han har fått vänja sig vid att ha skoluniform, prata engelska och ha en massa läxor jämfört med Sverige. Vi är så stolta över honom. Han pratar jättebra engelska och han har en massa kompisar. På något vis var det ändå honom vi var

mest oroliga för i flytten, men det hade vi inte behövt vara, det har gått över all förväntan.

Även Malika har anpassat sig väl och älskar sin "skola", som hon säger. Hon går i preschool två dagar i veckan och älskar det. Även hon börjar prata lite engelska även om det inte går lika snabbt som för Wilson.

Fem saker vi tror bidragit till att det gått bra är:

- Far och son åkte till Sydney på höstlovet för att förbereda känslomässigt och praktiskt.
- Vi frågade bekanta i Sydney och via sociala medier (det finns t.ex. en speciell Facebook grupp med svenska barn-

familjer i Sydney) allt vi kunde tänka oss om flytten.

- Vi körde all in på att skaffa skola, förskola och fast boende så snabbt vi bara kunde.
- Vi har sedan tidigare vant våra barn vid att resa runt från första dagarna vi fick dem. De har först och främst fäst sig vid oss och inte vid inte vid den fysiska kontexten av var vi är.
- Vi hade ledigt den första tiden i landet. Vi träffade andra svenska familjer, var på Zoo, var och badade och lärde känna Sydney litegrann innan skola och arbete drog i gång.

Wilson och Malika på tur i Rose Bay, Sydney.

Resan till Litauen

TEXT OCH FOTO: TOMMY OCH BIRGITTA HOLM

En härlig sommardag i gröngräset.

Flertalet gifta par, önskar sig givetvis att bilda familj och få barn. För vår del visade det sig inte vara den enklaste uppgiften, eftersom vi gifte oss mitt i våra 30:e levnadsår.

Med hjälp av BFA, har vi idag två biologiska syskon adopterade från Litauen. Barnen är så kallade "SN-barn" (Special Need), det vill säga barn med särskilda behov. Alla barn från Litauen har "SN". Första resan till Litauen var i oktober 2014, för adoption av vår son (idag 6,5 år gammal) och i februari 2017 fick vi adoptera lillasyster, som nu i maj fyller 3 år. Man ansöker om "påskyndat förfarande" hos domstolen i Vilnius och kan därmed få barnet i sin vård mycket tidigare än de

normala 30 dagar det tar att vinna laga kraft för normalt adoptionsförfarande i Litauen. En adoptionsresa tar därför ca 10 dygn, varav en vecka med barnet på barnhemmet några timmar varje dag.

Högskoleutbildningarna var klara, vi hade jobb, villa, bil och båt och när vi insåg att ett eller ett par biologiska barn inte var någon självklarhet, började vi smida på framtida adoptionsplaner. Turerna bland länder och kontinenter, över hela jordklotet snurrade runt, då vi studerade atlasen flitigt vid köksbordet.

Vi började helt enkelt med att gå den obligatoriska "föräldrautbildningen" och då insåg vi att det var läge att ansluta sig till en adoptionsorganisation i Sverige och därmed få en köplats i Sverige, fast inga andra detaljer var klara.

För vår del var det ganska självklart att välja just BFA, som adoptionsorganisation, trots att vi bor i en Stockholmsförort. BFA till-

handhåller så mycket värdefull information och gör hela adoptionsresan enkel, då det väl är dags att resa iväg.

Just Litauen, som adoptionsland, bestämde vi oss efter att ha träffat Asta, som är BFA:s kontaktperson i Litauen. Hon fungerar som både tolk och är en ovärderlig vägvisare till allehanda saker man har frågor om under tiden i Litauen.

Vi gick vår föräldrautbildning i februari 2012 och ställde oss i kö hos BFA strax efter. Sedan förflytt det ytterligare ca ett år, där vi funderade mellan länder som Taiwan, Thailand, samt Bolivia. Då började vi istället koncentrera oss på forna Östeuropa, där vi tillbringat en och annan bilsemester och vi gillade befolkningen trots stor fattigdom utanför stadernas centrum.

Nu började det gå lite fortare, vi hade benat ut en del tänkbara länder där BFA hade

barnadoptioner i Europa och kunde anmäla oss till Socialnämnden i vår kommun för "medgivandeutredning". Första besöket var på Socialnämndens kontor i juni 2013, med ett digert läxförhör. Flera personer vi pratat med tycker att Socialnämndens frågor är kränkande och visst kunde man själv tycka att en del frågor är väl onödiga. I efterhand förstår man att frågorna är bra – det ställs faktiskt en hel del extra krav på en som förälder när man adopterar ett SN-barn.

I slutet av augusti 2013 fick vi så vårt "medgivande", från Socialnämnden och anmälde oss till träffen "I väntans tider", som BFA anordnade i Göteborg i september, där Asta var inbjuden och berättade om hur adoptionsprocessen i Litauen gick till. Vi ställde flera frågor till Asta denna septemberdag och i bilen på väg hem mot Stockholm samma kväll, enades vi om att byta rangordning, mellan länderna och Litauen blev val nummer 1.

Februari 2014, var liksom de flesta februari-månader mörk och kall, då vi fick möjligheten att ansöka om att adoptera en pojke ifrån Vilnius spädbarnshem. Hos oss kändes det inte alls lika mörkt och kallt längre, utan vi skrev en sju sidor lång ansökan, om varför just vi skulle få adoptera pojken. Vi var väl medvetna om att samma förfrågan gått ut till andra länder som Litauen arbetar med inom barnadoptioner och att processen inte på något sätt var klar. Däremot i början av maj 2014, gick vi ut och firade med Pizza Hut och en bio, efter att ha blivit matchade med vår gosse på ett barnhem någonstans i Vilnius.

Sommaren gick åt till att anpassa ett pojkrum i vårt hus, köpa kläder och i allmänhet förbereda oss på den kommande resan till Vilnius. I augusti fick vi så bekräftat ett domstolsdatum i oktober 2014. Vänner och bekanta bad vi skänka hela rena kläder till barnhemmet och det var en sprängfylld Volvo kombi, egen barnvagn, bilbarnstol, godis och kriter till barnen på avdelningen där vår pojke fanns), som rullade iväg från en Stockholmsförort i början av oktober. Vi reste med färja Stockholm – Riga och sedan var det bara knappa 30 mil att köra till Vilnius, där vi hyrt en stor lägenhet (med Aastas hjälp), i gamla stan.

Vi kom fram till ett höstvarmt Vilnius och hade medvetet valt att komma ett par dagar innan vi skulle få träffa vår pojke på Vilnius spädbarnshem. Första mötet gick bra, pojken kom till oss en måndagsmorgon i oktober 2014, men ville varken ha Ahlgrens bilar eller annat godis. Choklad och bananer gick däremot ner. Pojken pratade inte litauiska men förstod alla instruktioner som Asta delgav honom på litauiska. Under veckan som gick, med ett besök på 2 timmar på förmiddagen

och ett lika långt besök på eftermiddagen, började pojken mer och mer ty sig an till oss.

Vid besöket på fredag förmiddag och båda besöken under helgen fick vi själva hämta pojken med oss till lägenheten, efter att ha skrivit på ett papper där vi tog ansvar. Tidigare under veckan, då pojken fick vänja sig sig vid att besöka affärer och vår lägenhet i gamla stan, var Asta med.

Så kom tisdagen den 14 oktober 2014, då vi föräldrar skulle avlägga ed inför domaren och plädera för varför just vi valt att adoptera pojken. Dom avkunnas om 50 minuter, så domaren, efter att alla parter fått säga sitt. Det blev en snabb fika tillsammans med Asta och sedan fick vi skriva på ännu ett papper hos barnhemmet om att vi tog ansvaret för pojken kommande natt i vår lägenhet. Det var så pass sent på eftermiddagen, så alla papper hann inte få alla stämplat och underskrifter med blått, som krävs i "stämplarnas land, Litauen".

Onsdagen gick åt till att ansöka om ett provisoriskt litauiskt pass och ordna med andra dokument. Pojken testade nu pappa för första gången och har sedan sin vana trogen fortsatt att testa gränser, men är samtidigt både mamma och pappas ögonsten.

Torsdag hade vi kunnat åka hem, men vi kunde ju inte boka hemresebiljett innan alla dokument var klara och när vi väl insåg att allt var klart under onsdagen, var färjan hem till Stockholm, från Riga fullbokad. Fredag gick ingen färja från Riga, men vi valde då att bilda 79 mil till Paldiski i Estland, där det gick en sen kvällsavgång till Kapellskär.

Domstolen avklarad och vi är glada och tacksamma över att det gått bra. Domstolshuset är före detta KGB-huset.

Resan gick riktigt bra, förutom då pojken vaknade lördag morgon och skulle titta ut genom hyttfönstret. Bara havet syntes, vilket inte alls var muntert. Tillägger att vi i vår familj åker mycket bil, färjor och båtar och bara ett par månader efter hemkomst testade vi att åka på en ny färjeresor och då gick det hur bra som helst att titta ut på enbart havet.

Väl hemma igen, var vi riktigt trötta eftersom de två dagliga besöken på barnhemmet tog väldigt mycket på krafterna och man hann egentligen inte med något extra. Vi hade trott att vi skulle orka se omkring och dokumentera mera. Tiden mellan de två barnhemsbesöken går egentligen åt till att äta en lunch, ta en fika och så vilade vi faktiskt också en stund för att sortera våra intryck från föregående barnhemsbesök.

Pojken lärde sig fort att förstå svenska instruktioner och redan inom 4 månader började han prata svenska. Stimulans är vad det handlar om, pojken fick äntligen tid att vara den han är och bli ompysslad av sina föräldrar.

Efter ett år hemma, började vi fundera på syskonadoption, gjorde ny medgivandeutredning med kommunen och skrev ett par ansökningar på att adoptera syskon till pojken från Litauen. Vi fick två snabba avslag och kunde inte förstå varför. Svaret kom när pojken biologiska lillasyster fyllde ett år i maj 2016.

Vi fick veta detta i början av juni 2016, men sommar och semester gjorde att det blev oktober, innan vi ens fick lämna skriftlig ansökan om adoption av biologisk lillasyster, till den litauiska barnmyndigheten.

Den här andra resan visste vi ju vad som skulle ske, hur programmet för dagarna såg ut, men blev ändå snabbt överraskade. I februari 2017, fik vi helt plötsligt mail om domstolstid, om bara 9 dagar!! Näja, vi hade allt klart och våra arbetsgivare var förvarnade och det var bara att boka färja Stockholm – Riga igen. Pojken valde vi att ha med oss, det var ändå hans äkta äktaste biologiska lillasyster vi skulle adoptera.

Dagen före domstol och domstolsdagen kom farmor och farfar med ett sent kvällsflug till Vilnius för att vara barnvakter åt storebror. För vår familj fungerade det perfekt och på så vis undanhöll vi inte heller att pojken blivit storebror och fått en lillasyster.

Att adoptera från Litauen ger fördelarna att det ligger inom bekvämt reseavstånd från Sverige och man kan göra återvändande semesterresor till barnens hemland, utan att det kostar en förmögenhet. Vi planerar en längre resa under sommaren/tidig höst till Litauen för att nu i efterhand kunna åka omkring och dokumentera alla platser vi inte hann med under adoptionsresorna.

Vill barnen en dag söka bland sina rötter i hemlandet, är det också inom bekvämare avstånd, men det är också vårt personliga resonemang.

Asta, BFA:s kontaktperson, bosatt i Vilnius, åker runt till alla barnhem i Litauen, som BFA:s Sverigeadoptioner sker från. Hon har studerat på Stockholms universitet och är legitimerad tolk svenska – litauiska och är väldigt omtyckt bland barn och personal på barnhemmen.

Barnen som adopteras från Litauen har en gedigen sjukdomslista, vilket följer med alla "SN-barn". Våra två barn har egentligen aldrig varit sjuka med det menar jag inte att det inte finns vissa utmaningar. Det är ändå bra att förbereda sig på de särskilda behov som barnet har utifrån vad som står i barnets handlingar. En del visas sig först i skolåren och om man har förberett sig tidigare så blir det heller ingen överraskning.

Många tuffa och trötta dagar har det varit sedan oktober 2014, men ännu mer dagar med glädje och skratt. Så här, snart fyra år

efter vår första adoption, tänker vi på vilka fina barn vi har och hur deras liv egentligen sett ut om de inte fått komma till oss i Sverige. Barnhemmen i Litauen spelar en stor roll i barnens liv som tar sig an dem, där litauiska barnmyndigheter bedömt att barnen inte kan få en trygg barndom hos sina biologiska föräldrar.

Ta steget ni också, Litauen är ett fint land och det finns många barn som är behov av att få en familj.

Adoption från Litauen

År 2007 beslutade Socialskydds- och Arbetsdepartementet tillsammans med Adoptionsmyndigheten i Litauen om ett system som föreskriver hur barn ska bli erbjudna för adoption till utländska medborgare. Systemet bygger på grundprincipen som även är lagfäst i Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner dvs att internationella adoptioner "ska ske med beaktande av barnets bästa".

TEXT: ASTA GASPARAVICIUTE

Allt börjar med att Adoptionsmyndigheten skickar med jämna mellanrum ut så kallade "listor av barn med specialbehov" till alla adoptionsorganisationer som är auktoriserade att förmedla adoptioner från Litauen. Specialbehov är ett begrepp som i Litauen innefattar tre stora grupper barn:

- 1) barn (oftast yngre) som kan ha hälsoproblem av olika slag och ofta behöver någon sorts behandling och/eller rehabilitering.
- 2) äldre barn som i Litauen anses vara barn från sex år och uppåt.
- 3) syskongrupper, dvs barnskoror som består av två, tre eller fler syskon. Vid förekomst av större grupper är det möjligt att dela på dessa under förutsättning att alla barnen adopteras till ett och samma land.

Lagar i Litauen säger att alla barn ska bli erbjudna för adoption. Detta innebär att de nämnda listorna oftast innehåller information om många fler barn än vad är möjligt att hitta familj till. BFA går då igenom listorna och väljer de barn som BFA anser att familjer i Sverige har kunskap och kompetens att adoptera eller som det heter i Litauen – har möjligheter att tillgodose barns speciella behov.

Information om varje barns ursprung och familj, fakta om dess hälsotillstånd och utveckling brukar medfölja liksom en bild på barnet. Hela paketet lämnas sedan vidare till en av BFA:s konsultläkare som noga går igenom all information och har då möjlighet att ställa kompletterande frågor eller begära kompletterande information om barnets nuvarande tillstånd samt skriver ett kort utlåtande om barnets tillstånd och eventuella åtgärder som kan behöva vidtas längre fram.

Den färdiga informationen om ett konkret barn erbjuds sedan till den familj som har valt att adoptera från Litauen.

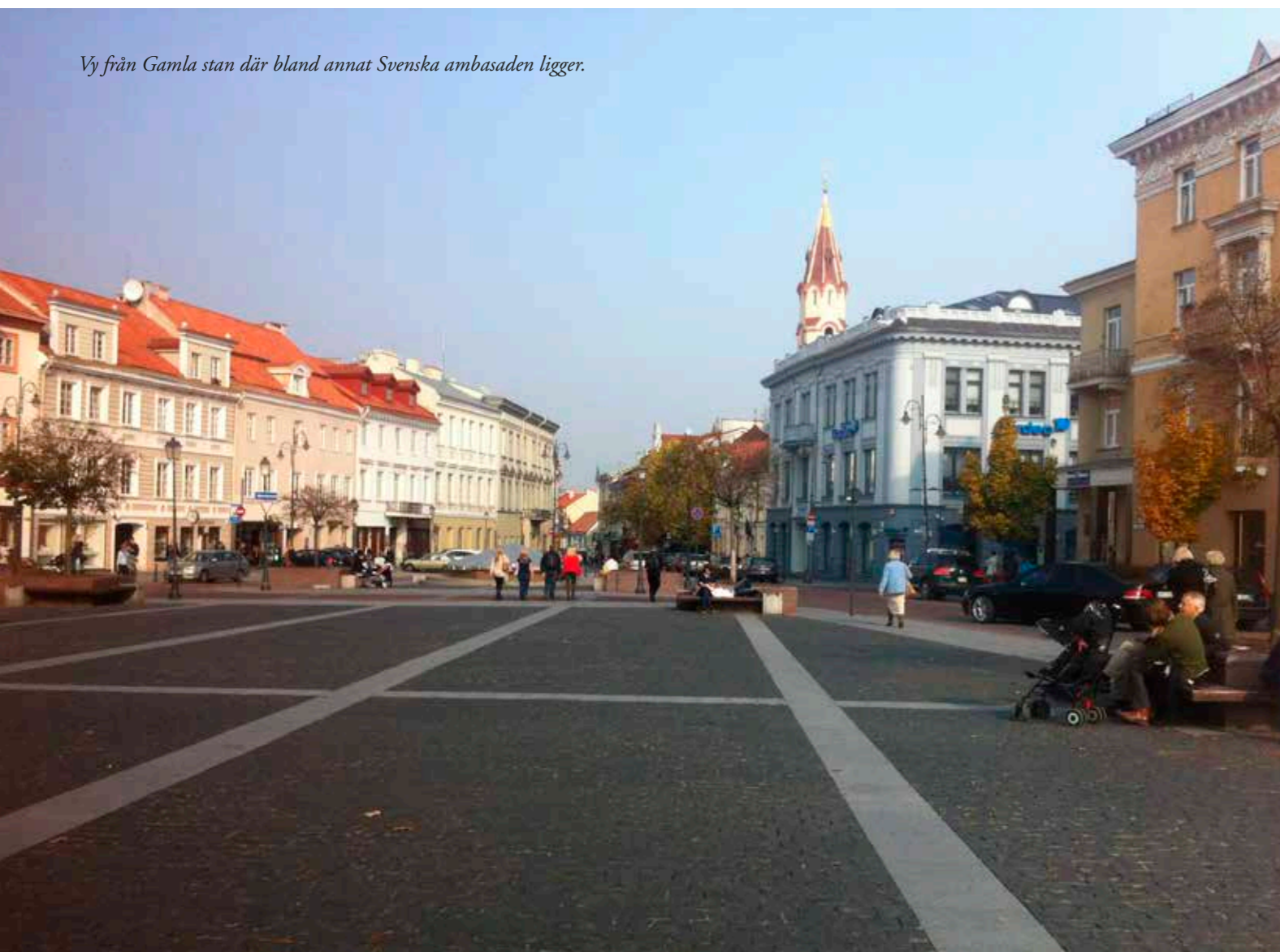
När familjen samtycker till att adoptera ett barn från Litauen måste den skriva en så kallad ansökan som ska lämnas in till Adoptionsmyndigheten inom ca en månad. Ansökan ska innehålla ett så kallat motivationsbrev där familjen i detalj ska

beskriva hur de tänker tillgodose barnets specialbehov. BFA har under åren utarbetat ett system som hjälper familjer att skaffa sig en bred bild om ansökningsbarnets olika problem och framför allt hjälp som det svenska samhället erbjuder. BFA ber familjen att utifrån det konkreta barnets behov kontakta berörda läkare, specialister, rehabiliteringsspecialister, förskolor med mera för att skaffa sig en uppfattning om vilken hjälp som finns att tillgå. Ofta blir man överraskad över hur bra och mycket hjälp samhället faktiskt erbjuder de behövande. Familjen skaffar sig således ovärderlig information som dels hjälper dem att bilda sig en uppfattning om vad adoption av det tilltränkta barnet kommer att innebära, dels blir kunskap som familjen sedan har stor nytta av när man kommer hem med barnet och vet exakt vilken instans, läkare eller annan specialist man ska vända sig till. BFA ber också familjen att även ta fram intyg från de olika instanser eller specialister man kontaktar. BFA är givetvis berett att stå till tjänst och hjälpa familjer i möjligaste mån med detta.

Om man har bestämt sig för Litauen kan det vara förmånligt att redan idag gå igenom hela sitt kontaktnät och se vad det finns för resurser där. Först – vad har man själva för yrken? Kanske jobbar någon i familjen inom sjukvården eller med barn inom skola? Har man själv eller ens föräldrar/släktingar varit fosterhem åt någon? Eller är man kanske kontaktfamilj till något/några barn? Kanske har ens arbetsgivare kontakter av något slag i Litauen: arbetskollegor, har man själv eller någon närstående varit i Litauen på tjänsteresa?

Släktingar och vänner – vilka professioner finns representerade i familjens släkt/vänkrets: läkare, lärare, logoped, psykologer? Jobbar kanske någon med exempelvis teckenspråk, specialpedagogik inom något område, har utarbetat nya inlärningsmetoder för barn, arbetar med bibliotek och bokläsande inom förskola/skola, leder en barnkrets inom kyrkans barntimme och så vidare? Det kan vara bra att redan nu göra en lista av alla sådana kontakter i lugn och ro.

Vy från Gamla stan där bland annat Svenska ambassaden ligger.

Man ska försöka komma ihåg vilka kurser och utbildningar man själv haft under hela sitt liv. Kanske fanns det kurser inom exempelvis barnpsykologi eller barnvård eller annat passande?

Det kan också vara fördelaktigt att undersöka vilka möjligheter just familjens kommun erbjuder sina medborgare. Oftast har kommuner olika former av hjälp som är tillgänglig för föräldrar och barn/adoptivbarn i form av familjecentraler, diverse hjälp inom öppna förskolan, språkotek, familjerådgivare, relationskonsulter, Marte Meo-metod och mycket annat. Man kan även passa på och besöka dessa instanser och ta tid att i lugn och ro bekanta sig med deras verksamhet samt skapa en kontakt.

Ytterligare ett moment som uppskattas är obrutna band till hemlandet. Det finns många exempel på barn som blivit adopterade för ett tag sedan som tillsammans med sina familjer kommer på besök till både Litauen men även sitt barnhem, sina kompisar och ibland även sina syskon/biologisk familj. Det kan därför vara bra att i god tid ta kontakt med någon av de svensk-litauiska föreningar som finns på några ställen i Sverige redan innan man hämtar hem sitt barn. Ett annat sätt att förbereda sig inför den blivande adoptionen och även behålla banden till Litauen är att lära sig några ord på litauiska. Litauiska är inget lätt språk men idag finns det flera gratis paket ute på nätet som erbjuder både enklare och mer avancerade språkurser i litauiska. Oftast hinner man lära sig några viktiga ord och fraser som sedan hjälper familjer under den första kontakten med sitt barn. Beroende på barnets ålder kan barnet självt bli en bra lärare av de viktigaste orden till sina föräldrar. Slutligen samlar familjen på sig ett litet ordförråd av just de orden som är viktigast för just deras barn. I det långa loppet blir detta ett fint minne för livet.

Familjer som adopterat barn från Litauen har skapat en grupp på Facebook som heter "Litauens vänner". Den är inte offentlig utan en sluten grupp vilket innebär att det bara är medlemmar som kan komma åt informationen där. Många familjer uppskattar möjligheten att ansluta sig till denna grupp mycket även om man ännu inte adopterat något barn. Så här säger en mamma: "De flesta har nog redan adopterat någon gång, men det finns också

några som är på gång att adoptera. Här kan man ställa frågor till varandra, lämna information, dela tankar och peppa varandra i väntans tider. Vi håller kontakter efter olika träffar, kan stämma av med varandra vem som ska åka på vilken träff/resa och så vidare. Det är också spännande när det dyker upp någon ny familj i gruppen och det visar sig att de har barn från samma barnhem. Det ger även barnen en möjlighet att hålla kontakten framöver om de till exempel vill göra återresor. Det är härligt med denna gemenskap med andra som gjort samma resa och även kunna stötta andra som just startat sin. Samhörigheten känns trygg och även att inte vem som helst kan läsa om oss".

När det alltså blir dags att lämna in en ansökan om ett barn har man mycket nytta av alla dessa kontakter och hemläxa man gjort innan. Familjens motivationsbrev och alla intyg lämnas vidare till Adoptionsmyndigheten i Litauen och blir familjens verktyg som påvisar familjens kapacitet, kompetens och möjligheter till att kunna adoptera det konkreta barnet. Adoptionsmyndigheten går igenom alla dokument och fattar ett beslut om familjens möjligheter att ta hand om det konkreta barnet. Eftersom information om barnen skickas ut till alla auktoriserade adoptionsorganisationer som jobbar i Litauen kan det hända att Adoptionsmyndigheten får in flera ansökningar från olika familjer om samma barn. Då åligger det Adoptionsmyndigheten att utifrån de inlämnade dokumenten och intygen besluta vilken familj som passar bäst till det tilltänkta barnet.

Så här säger Jurgita Juodytė från Adoptionsmyndigheten i Vilnius om denna process:

"Alla familjer som önskar adoptera barn från Litauen värderas utifrån ett komplext perspektiv. Adoptionsmyndigheten tittar först och främst på familjens förberedelse att tillgodose barnets speciella behov men det är minst lika viktigt med andra aspekter såsom makars ålder, hälsotillstånd, livsstil (fritid, intressen, inkomst och erfarenhet av barn) samt möjligheter att behålla barnets identitet. Den viktigaste och genomgripande grundprincipen är att vi alltid väljer familj till ett barn istället för att välja barn till en familj. Detta är vår viktigaste grundsyn som överensstämmer med Haagkonventionens viktigaste princip om barnets bästa".

När familjen väl blivit godkänd att adoptera ansökningsbarnet ska familjens färdiga akt lämnas in till Adoptionsmyndigheten för att senare erhålla ett så kallat officiellt barnbesked. Barnbeskedet innehåller oftast mer utförlig information om barnets ursprung, syskon och skäl till varför barnet inte kunnat stanna kvar i sin biologiska familj. Barnbeskedet innehåller också information om barnets hälsotillstånd och utveckling. Familjen har en månad på sig att återkomma och lämna sitt samtycke till att gå vidare med adoptionen. Efter att familjen fått det officiella barnbeskedet åker BFAs kontaktperson till barnets barnhem (ibland fosterfamilj) för att träffa barnet och filma det. Strax därefter får familjen ett antal kortare och längre filmsnuttar som innehåller filmmaterial om barnet och dess vardag, sysselsättningar och miljö. Under hela tiden kan familjen ställa olika frågor om barnets hälsotillstånd, utveckling, även begära kompletterande hälsoundersökningar som dock oftast kan ta tid att genomföras. Om önskas har familjen rätt att åka till Litauen en extra gång för att träffa barnet och bli helt säkra på sitt beslut. Samtidigt nämnas bör att en sådan resa ska vara noga övervägd eftersom en extra resa alltid innebär en ytterligare separation och påfrestning för barnet som aldrig är gynnsam på något sätt.

Jurgita Juodytė

Efter att samtycket är lämnat går familjen tillsammans med BFA igenom alla dokument i akten och ser om några behov förnyas enligt krav i Litauen. Samtidigt samlas barnets alla dokument i Litauen för att senare kunna lämnas in till BFA:s advokat i Litauen tillsammans med familjens förnyade dokument. Advokaten skriver sedan en officiell ansökan. Denna officiella ansökan får familjen sedan på mail för att skriva under och skicka tillbaka till Litauen. Den påskrivna ansökan tillsammans med hela akten lämnas slutligen till Vilnius Hovrätt som är den domstol som alltid handlägger internationella adoptioner. Inom en viss tid blir en konkret domare utsedd till familjens ärende och snart får familjen även ett datum till sin domstolsförhandling.

Domstolsdatumet blir en utgångspunkt för en praktisk planering av adoptionsresan. Cirka en månad innan familjen själva kommer ska man skicka ett paket till sitt barn. Paketet ska innehålla ett kort brev där familjen presenterar sig själva, ett eller några kort med närbild på familjen samt en liten present som kan innehålla ett mjukisdjur, en bil, en docka och dylikt utifrån barnets ålder – detta för att det ska bli lättare att förbereda barnet på det blivande mötet med sina adoptivföräldrar.

Familjen måste ha träffat sitt barn och skapat kontakt innan man går till domstolsförhandling. BFA rekommenderar därför att familjer alltid reser minst en vecka före och tillbringar denna vecka tillsammans med sitt barn. Beroende på barnets ålder och natur börjar man först att umgås i barnets miljö för att sedan utöka umgänget med att lämna den trygga miljön, lära sig att sitta och eventuellt åka bil, besöka affärer m m. Inte alla barn (och barnhem) går med på det till 100% och man anpassar därför sina besök efter befintliga krav och barnets emotionella tillstånd. Familjen har bland annat också möjlighet att träffa barnets läkare och andra specialister som jobbar med barnet vid behov.

Under veckans gång går kontaktpersonen tillsammans med familjen igenom akten och domstolsprocessen och förbereder sig inför den kommande förhandlingen.

Domstolsförhandling är en sluten process och enbart berörda personer har rätt att närvara vid den. I Litauen är det ganska vanligt att domare vill även höra barnets

inställning till adoptionen, ett sådant barn ska då "kunna formulera sina åsikter" vilket innebär att barn från och med 6-7 år kan bli hörda under förhandling.

Sedan några år tillbaka finns det möjlighet att vid inlämnande av ansökan om adoption även begära ett så kallat påskyndat förfarande. Påskyndat förfarande innebär att man kan hämta barnet direkt efter att domen meddelats och inte vänta ut lagkrafttiden som är och förblir 30 dagar lång. De senaste åren har alla familjerna blivit beviljade påskyndat förfarande. En dom i ett adoptionsärende meddelas oftast inom 1-2 dagar. Enligt BFA:s erfarenhet är ett icke-påskyndat förfarande mer undantag än regel, men trots det så finns möjligheten att det kan bli ett icke-påskyndat förfarande.

Efter att domen meddelats och domstolsprotokollen inhämtats kan man åka och hämta sitt barn från barnhemmet (ibland fosterfamiljen). Då har familjer oftast hyrt en lägenhet/ett hotellrum i Vilnius för att minska antal sovplatser för barn. Nästa steg är att skaffa en ny födelseattest som sker i Vilnius. Denna procedur brukar inte ta längre tid än någon timme. Därefter ska en visit avläggas till migrationsmyndigheten men innan dess ska man ha tagit barnets passfoton - detta för att förenkla proceduren i själva myndigheten där det oftast blir svårt för barn att sitta still inför deras mycket långsamma apparater. Sammantaget kan familjens totala vistelse i Litauen uppskattas till 10-12 dagar i landet.

Från och med ankomst till Litauen får familjen hjälp av BFA:s svensktalande kontaktperson med mycket: barnet i första rummet så klart men även kontakter med barnhemmets personal, hotell/lägenhet, mat, förberedelse och tolkning under själva domstolsförhandlingen, alla besök till myndigheter och även allt annat vid behov.

Efter hemkomsten måste familjen skicka totalt 6 uppföljningsrapporter om barnet till Litauen. De första två åren skickas 2 rapporter per år, det vill säga en per halvår. De två sista åren ska familjen skicka 1 rapport per år. Rapporter ska följa en förbestämd mall som BFA skickar information om.

BFA är en adoptionsorganisation som förmedlat adoptioner sedan 1979 och från Litauen – sedan 2001. Det betyder att det

finns väldigt många familjer som har gått igenom samma eller liknande resa vilket gör att det alltid finns intresse i att träffas.

BFA anordnar därför årligen sommarträffar där alla familjer är välkomna men till varje sommarträff försöker BFA att även bjuda in olika representanter från sina samarbetsländer. På sommarträffarna kan familjer och barn även träffa andra som kommer från samma land och kanske till och med från samma barnhem. Sådana möten blir alltid mycket uppskattade av familjer.

Tukwathela betyder "att hjälpa" på shiwambo.

TEXT: MARGARETA WILHOLM FOTO: JAN KUUSE

För länge sedan jobbade jag ett par år i norra Namibia. Där lärde jag känna Lahja Reino, en ung dam som nu hunnit bli nästan 50.

I Namibia lever man inte i svår fattigdom men det finns ändå många som behöver hjälp. Lahja ville gärna hjälpa barn som hungrar. Med hjälp av BFA-pengar driver hon sedan sju år Tukwathela soppök.

När vi (fotografen och jag) nyligen gjorde en privat resa i Namibia var ett besök i Oshakati och vid Tukwathela soppök en av höjdpunkterna dels för att få

träffa barnen som jag tycker att jag lärt känna under de åren som gått men också för att ta del av matlagningen och bespisningen.

För Lahja innebär varje soppöksdag två rejäla arbetsdagar. En dag då hon handlar och förbereder och en dag då hon lagar mat och mättar 85 barn. Två dagar i veckan bjuder Lahja och hennes medhjälpare barn på middag. En dag vid Lahjas hem i Oshakati och den andra dagen vid hennes hemby, Ikuku, någon mil utanför staden.

Tukwathela betyder "att hjälpa". Lahja kallas Meme Thukwathela!

Klockan 07.30 kom Elina, Lahjas väninna, till vårt hotell, med 1-åringen på höften och paraplyet

över huvudet, för det regnade så smått. När man vill förflytta sig längre sträckor i Oshakati är systemet det att man hoppar in i en "taxi" och blir körd till sin destination och det kostar 10 N\$ (ca 7 sek). Om det är fler passagerare i bilen, och det är det, kör chauffören först till den med det mest näraliggande målet och så vidare. Elina hade redan tagit två taxiturer, en från hennes by och in till Oshakati och en till vårt hotell. Regnet gjorde mig nervös, jag visste inte hur vägen såg ut. Den kunde ligga under vatten och vattnet kunde vara svårforcerat.

08.00 var vi framme hos Lahja. Min afrikanska syster, Amalia, (Lahjas mamma) som är mycket gammal och mycket ålderdomssvag) sov ännu. Fenny, Lahjas yngre syster tog hand om henne och barnen idag. Lahja hade redan ordnat allt som skulle med för dagens utspisning. Hon hade använt föregående dag till förberedelser, inköp och packning.

Det gick inte att parkera framför Lahjas hus eftersom vattenpölar vuxit till sjöar och det skulle bli svårt, för att inte säga omöjligt att vända bilen och köra ut och att backa kändes verkligen inte lockande. Vi klafsade i gyttjan bredvid regnsjön (oshanan) och bar råvaror och husgeråd till bilen.

09.00 kom vi till Lahjas föräldrahem, en rätt stor gård nära den skola vid vilken maten lagas och serveras. Vi skulle hämta ved till matlagningen. Lahjas äldre bror bor på gården nu. Han håller getter, grisar, höns och ankor och gör cementsten. Mahangon, hirsens, sköter syskonen gemensamt. Lahja visade oss sitt trädgårdsland där pyttesmå spenatplantor kämpade i den mycket sandiga jorden. Plantorna hade i alla fall vatten! Precis som Elina får Lahja satsa på fruktträd, med långa rötter, sådana som klarar torrtid men spenat växer fort och ger mycket vitaminer.

Barn i gruppen som ska få mat idag hjälper Lahja med trädgården. Och på söndag ska hon åka ut till gården hela dagen och jobba med mahangon.

09.45 var vi framme vid skolan, en lågstadieskola med tre årskurser och två fröknar. Här gick Lahja själv i

skolan liksom de tre vänner som mötte upp som "bambatanter". Nu var vi sju personer i matlagargruppen, fem vänner i fina vita BFA-tröjor och så Jan och jag med förkläden och kameror.

10.00 fick Lahja och hennes medhjälpare fart på den första elden inne i plåtskjulet där vinden inte tog värmen ifrån elden. Det tog sig dåligt, man bättrade på med plast. Jag sa ingenting om giftiga ångor, det skulle jag nog ha gjort.

Vi i den tillfälliga personalen visade vår duglighet genom att skura de stora grytorna med stålull. Vattnet hämtades vid en kran vid skolgårdens staket. Tre eldar behövdes för att laga mat till 85 barn. Två bror till som skulle tändas. Det blev som en treplattors spis men väldigt mycket mer rökigt. Snart hade man fått på en jättestor gryta med potatis samt ytterligare två stora potatisgrytor.

Under tiden serverades barnen i skolan mahangogröt, det var skollunchen. Barnen tvättade händerna innan de åt och diskade själva grötfatet. De satt på marken framför skolhuset, i skuggan av ett soltak.

12.30 hade potatisen kokat färdigt. Då hade Jan och jag hunnit bekanta oss med dagens arbetskamrater och skolpersonalen, de båda lärarna och vaktmästaren. Vi hade blivit uttittade av barnen och försökt att charma dem en smula. Vi hade börjat att, stående, dubbelvikta, tvätta fem kilo tomater och dela dessa i åtta bitar var, med slöa knivar.

12.45 kom Lahjas äldre syster, Petrina, som bor på en gård bara ett litet stycke bort, för att hälsa på. Jag hade för länge sedan blivit inbjuden till hennes dotters bröllop, en storartad tillställning, så vi var "gamla vänner".

Sju kilo tomater är rätt många tomater! Man känner sig småduktig när arbetet är klart. Men detta var bara ett delmål! Nu fortsatte vi med löken. Och sedan var det potatisens tur! Då satte vi oss under solskyddet. Både löken och potatisen skulle skalas

och delas i mindre bitar. Jag tänkte på malajerna, som fanns i min ungdom, de som påstods skala potatis hela "lumpen" igenom. Vi kämpade bara på under en enda dag.

14.00 var skolan slut och barnen strömmade ut. Lärarna och vaktmästaren lämnade skolan i en fyrhjulsdriven Toyota. Damerna klädda i BFA-tröjor kokade ris och pasta för glatta livet och diskade sådant som använts

färdigt. Turerna till vattenkranen var många. Utanför staketet gick kor och getter och betade i en pastoral idyll. Så vackert och fridfullt det är när gräset är grönt och djuren har så mycket mat de kan önska sig!

14.30 hade veden tagit slut. Lahja, som grejat med elden mest hela tiden, samtidigt som hon skötte andra sysslor, ringde till sin syster och fick veta att det gick fint att komma och hämta ved hos henne. Vi tog bilen,

fyrhjulsdriften på för säkerhets skull, vattnet stod rätt högt på vägen utanför skolan och nu hade ju både vi och lärarna rört upp slammet i botten. Om vi inte varit där med vår hyrda bil hade Lahja och hennes vänner fått gå till fots och hämta veden.

Här är terrängen lättkörd. Det betyder att det inte är någon nivåskillnad just på vägen och kringliggande terräng. För att komma till Petrinas gård svänger man helt

enkelt bara av "stora vägen" och följer de hjulspår som leder fram till gården. Vid djupare/större pölar får man göra nya hjulspår.

15.00 började barnen som skulle bespisa att anlända. De var bara delvis samma barn som vi träffat på förmiddagen. För att platsa i Tukwathela soppkök ska man vara "föräldralös" (ha högst en förälder som tar hand om ens försörjning). Flera av barnen kom från en skola i grannskapet och många var små och hade ännu inte börjat i skolan. De kom med större syskon eller med någon äldre person. Barnen lekte på skolgården i väntan på maten. Några ungdomar spelade fotboll utanför skolgården och slängde långtansfulla blickar mot grytorna.

Samtidigt kokade Lahja och de övriga bambatanterna köttfärs, lök och tomater till en god röra och blandade saft till 85 barn.

15.30 hade barnen samlats under soltaket och sjöng en välkomstsång till vår ära. Barn i Afrika sjunger med starka stämmor, det låter mycket och fint. Jag svarade med att "lära dem svenska" genom att introducera "Huvud, axlar, knä och tå" en upprepningsång som brukar gå hem och sedan fortsatte barnen med dans-sånger, den ena efter den andra, av pur sångglädje utan någon vuxen ledare.

16.00 ordnades barnen på ett led, de små längst fram och...jodå...ungdomaren utanför staketet blev också inbjudna. De hade tidigare tillhört "Lahjas barn" och visst räckte maten också till "gamla barn". Kön ringlade sig sakta framåt. Tålmodiga barn! Ingen trängsel, inget stök.

Barnen slog sig ner på marken under soltaket så som skolbarnen gjort tidigare. Även de små barnen fick jätteportioner av grytan bestående av köttfärs, potatis, ris, pasta, tomater och lök. Jag tänkte att det var ett väldigt slöseri för ingen skulle ju orka äta upp. Trodde jag. De orkade! Och många ville ha mer. Och fick det. Maten räckte också till personalen och det var ju inte mer än rätt. Det var de första vi åt sedan morgonen och det smakade GOTT.

Efter maten var det utdelning av extra godis dagen till ära och Lahja ordnade en liten frågesport där man vann BFA-skolväskor .

17.30 lämnade fast och tillfällig personal i Tukwathelas soppkök skolgården i Ikuku. Solen var i avtagande, klockan sju är det mörkt och mörka moln tornade upp sig vid horisonten.

Lahja tog hand om en tvätt när hon kom hem, själva tog vi en dusch, lyssnade till regnet som skvalade och åskan som mullrade och begrundade dagen.

Avsändare:
Barnen Framför Allt
Box 10034
434 21 Kungsbacka

B

Sverige
Porto betalt
Port Payé

Tack till alla ni som var med och gjorde sommarträffen i Tanumstrand så lyckad!

I nästa nummer kommer ni att kunna läsa mer om sommarträffen. Om ni har foton från sommarträffen som ni vill bidra med, skicka in dem till redaktion@bfa.se

Efterlysning: BFA Fadder och Bistånd söker nya ideella krafter. Känner du att du vill göra skillnad för barn i världen? Tveka inte att höra av dig till bistand@bfa.se

BFA önskar alla en riktig härlig sommar! Njut av ledighet, bad, sol och återhämtning. Ta vara på tiden tillsammans utan vardagsplikter och stress!

